

[Johs. Christiansen.]

for en beslutning, som dets ordfører lige forinden har fundet rigtig. Er det virkelig det ærede medlem hr. Viggo Starekes opfattelse, at sådanne forsøg på dobbeltbundet taktik kan tilsløre den kendsgerning, at retsforbundet i militær- og udenrigspolitik er så indbyrdes splidagtigt, som et parti kan være. Jeg kan betro det ærede medlem, at i så fald står han nogenlunde ene med den opfattelse. Alle andre i landet har forlængst været klar over den knibe, som retsforbundet er i i denne sag. Da det imidlertid ikke kan være vor opgave at redde partiet ud af de klemmer, det selv bringer sig i, vil vi naturligvis ikke have noget med den dagsorden at gøre.

Derimod vil vi, hvis det foreliggende forslag til beslutning gennemføres, opfordre regeringen til at praktisere ordningen på den måde, at styrkerne først og fremmest sammensættes af mandskab, der ikke positivt beder sig fritaget for soldatertjeneste i udlandet.

Jeg har derefter et par bemærkninger til den højtærede forsvarsminister. Ministeren talte om faren ved det militære tomrum og om den betydning, som et sådant tomrum kunne have. Hvis det var Danmark, det gjaldt; fandt ministeren, at landet da kunne blive kastebold mellem de stridende parter, og at det ingen venner ville have. Jeg forstår ikke rigtig denne tankegang og argumentation. Jeg forstår den ikke i et land, hvor alle har været med til at underbygge vort medlemsskab i Forenede Nationer. Dette medlemsskab sikrer jo Danmark mod en isoleret stilling i verden. Efter FN-pagten er bistand sikret hver medlemsstat, som angribes, efter tilsvarende principper som ifølge Atlantpagten, så jeg forstår ikke, hvordan den højtærede forsvarsminister vil gøre gældende, at hvis Danmark ikke stod i Atlantpagten, så var Danmark dermed en isoleret stat. Det kan ikke være rigtigt højtærede minister, og derfor forekommer det mig, at når man drøfter disse anliggender, ville det være mere hensigtsmæssigt, om man holdt sig til de kendsgerninger, som foreligger.

Dernæst vil jeg gerne sige til forsvarsministeren, der var ked af, at jeg har sagt, at man var gået kritikløst ind i alt dette, at det var jo ikke en udtalelse, der var rettet mod regeringen. Udtalelsen var møntet på de foregående ærede ordførere, som nemlig ikke havde fremført — såvidt jeg kan huske — et eneste kritisk ord overfor de punkter i det foreliggende forslag, som jeg påpegede i min indledningstale er uklare. Vi trænger

til nærmere oplysning, og jeg sagde, at sådan oplysning, hvis ministeren foretrak det, ville kunne gives i et udvalg. Men altså, de foregående ærede ordførere talte om alt muligt andet, hvis jeg må have lov til at bruge det udtryk, end lige netop det foreliggende forslag, rettede altså ikke nogen kritik mod noget punkt i det, og derfor var det, jeg fandt mig foranlediget til at fastslå, at man var gået kritikløst ind for dette forslag. Men det sigtede altså ikke på regeringen og naturligvis ikke på dem, der har været med i de forudgående forberedende forhandlinger vedrørende Bruxellesoverenskomsten, der er grundlaget for det stillede forslag.

Forsvarsministeren ville endvidere gøre gældende, at man ved pagtens antagelse i marts 1949 virkelig var fuldt klar over de konsekvenser, som denne pagt ville få, og som de 4 punkter, forslaget i dag indeholder, er udtryk for. Heri må den højtærede minister tage fejl. Jeg har påvist gennem citater fra den daværende udenrigsminister hr. Gustav Rasmussens udtalelser ved den pågældende lejlighed, at man ikke forudså disse konsekvenser, og så har næppe heller andre i den daværende regering gjort det, og jeg tror heller ikke, at andre her i salen har gjort det. Det er forsåvidt en ærlig sag, så det synes jeg såmænd ikke ministeren skulle være så ked af blev påvist. Men jeg må også føje til, at således som udviklingen har forment sig i årene fra Atlantpagtens start til i dag, har man ret til at sige, at det, der er foregået, har skær af en række improvisationer. Ministeren kunne ikke lide dette udtryk. Jeg kan ikke finde noget andet, der rammer virkeligheden bedre.

Jeg havde troet, at den højtærede minister ville have skånet mig for den parallel, der blev draget mellem mine udtalelser og udtalelser, som er fremsat fra kommunistisk side, men ministeren føjede end også til, at når jeg havde fremsat sådanne udtalelser, ville jeg kunne glæde mig til venlige nik og skulderklap fra staterne i øst. Må jeg gøre den højtærede minister opmærksom på, at hvis man skal være afskåret fra at tilkendegive sin opfattelse i en bestemt sag, blot fordi den tilfældigvis kan paralleliseres med en kommunistisk, må konsekvensen være et forbud mod det kommunistiske parti, for ellers er ytringsfriheden ikke effektiv. Men at forbyde et parti i et demokratisk land er antidemokratisk, ergo er det uden logisk mening at argumentere, som den højtærede minister forsøgte i denne forbindelse.